

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Peuteropvang 't Klumpke

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 6 juni 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 7 mei 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang 't Klumpke. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de peuteropvang en kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voegschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op de peuteropvang aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

Kinderopvangorganisatie:
Spelenderwijs

LRK-nummer:230186385

Totaal aantal doelgroeppeuters: 10

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerkers gaan nog te weinig na of en hoe ouders thuis ook met hun peuter spelen en hen nieuwe dingen leren die ook op de peuteropvang aan de orde komen.

De leiding van het kinderdagverblijf brengt nog niet in beeld of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

De leiding van het kinderdagverblijf werkt nog te weinig planmatig aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

De leiding van het kinderdagverblijf maakt nog geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

De leiding en de pedagogisch medewerkers betrekken ouders minimaal bij de kwaliteit van het kinderdagverblijf.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	7
4.	Reactie van de houder	12

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang 't Klumpke.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, vve-coach, teamleider en de manager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de manager, teamleider en vve-coach van de peuteropvang.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....
Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
 - V** Voldoende
 - G** Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang 't Klumpke.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de standaarden Aanbod (OP1), Zicht op ontwikkeling (OP2) en Pedagogisch-educatief handelen als goed. De standaarden Samenwerking (OP6), Kwaliteitscultuur (KA2) en Verantwoording en dialoog (KA3) waarderen wij als voldoende. Tot slot waarderen wij de standaarden Ontwikkelingsresultaten (OR1) en Kwaliteitszorg (KA1) als 'kan beter'.

Context

Peuteropvang 't Klumpke bestaat uit één groep van 12 peuters die vier dagdelen naar de peuteropvang gaan. Van deze 12 peuters zijn 10 peuters geïndiceerd als doelgroeppeuter. De groep is gehuisvest in een dislocatie van een basisschool. De wijk kenmerkt zich als een sociaal-economische achterstandswijk. Er zijn relatief veel kinderen met taal- en/of ontwikkelingsachterstanden. Bij de start van het nieuwe schooljaar zal de locatie opgeheven worden en zal de peutergroep opgaan in een Integraal Kindcentrum op loopafstand van de huidige locatie. Dit houdt in dat de groep dan onderdeel wordt van een groter geheel waarin straks minimaal twee peutergroepen gehuisvest zullen zijn.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 19 februari 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang 't Klumpke.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>h</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>h</i>
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>h</i>
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarderen we als goed.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een integrale vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

We waarderen het aanbod als goed, omdat er naast de vve-methode ook een andere (vve-)methode ingezet wordt om het (taal-)aanbod te verrijken. Zo gebruiken de pedagogisch medewerkers diverse bronnen, waaronder een webbased instrument dat organisatiebreed wordt gebruikt, als doelgerichte invulling van de activiteiten. Een suggestie zou kunnen zijn om het specifieke taalaanbod te versterken met NT2 doelen en activiteiten en dit te integreren in het huidige aanbod.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarderen we als goed.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van hooguit één á twee weken van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Deze tijdspanne is relatief kort maar biedt daardoor gelegenheid om snel te kunnen schakelen naar wat het kind op dat moment nodig heeft. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften de peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

We waarderen zicht op ontwikkeling als goed, omdat de themaplanning sterk gekoppeld is aan de doelen uit de observatielijsten. De pedagogisch medewerkers hebben regelmatig overleg met de jeugdverpleegkundige en schakelen snel als er externe hulp nodig is. Voor peuters die een meer individuele aanpak nodig hebben hanteren zij het "niet plus formulier". Dit format is bedoeld om belemmeringen vlot te signaleren, nader te onderzoeken en over te gaan tot (individuele) aanpak.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met een observant van de peuteropvang het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als goed.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel, rollenspel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en

opdrachten passende werkvormen. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling.

De waardering op deze standaard is vooral gebaseerd op de wijze waarop de pedagogisch medewerkers voorbeeldgedrag laten zien en 'voorleven'. Door hun rollenspel zijn zij in staat om de aandacht en ontwikkeling van de peuters optimaal te stimuleren. Mede door het doelgericht werken van de pedagogisch medewerkers is de (taal-)ontwikkeling van de peuters goed in beeld te brengen.

Wat de pedagogisch medewerkers ons inziens wat meer mogen uitvoeren dan wat wij in onze observatie gezien hebben, is het uitdagen tot actief taalgebruik bij de peuters. De pedagogisch medewerkers 'zenden' veel taal, maar kunnen het actieve taalgebruik van de peuters meer stimuleren.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisschool door, bij de overdracht, informatie over de (doelgroep-)peuters uit te wisselen. Voor alle peuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod en (een deel van) de zorg en begeleiding.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers trachten ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter te betrekken en proberen hen te stimuleren om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, onder andere middels themabrieven. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Ondanks de inspanningen die de pedagogisch medewerkers leveren om ouders meer te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind, levert dit nog weinig op. Desgevraagd geven ouders ook aan weinig te doen thuis met bijvoorbeeld de suggesties van de themabrieven. Gelet op de doelgroep is het haast voorwaardelijk dat peuteropvang én ouders samen optrekken om de ontwikkeling van de kinderen blijvend te stimuleren. Hier ligt een kans. De peutergroep zal, na de verhuizing, intensiever gaan

samenwerken met de basisschool en opvang. Dit zal leiden tot gezamenlijk pedagogisch beleid en ouderbeleid waarin mogelijkheden liggen om ouders te enthousiasmeren voor een hernieuwde samenwerking.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters. Deze zijn echter vrij algemeen geformuleerd en impliciet. Het gesprek met elkaar hoe de ontwikkelingsresultaten het best in beeld gebracht kunnen worden en hoe deze te koppelen aan wat van de populatie verwacht mag worden, loopt inmiddels. De verwachting is dat daar binnen niet al te lange tijd ook gericht beleid op gemaakt zal worden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van de voorschool heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Op het niveau van de locatie is eveneens een pedagogisch werkplan, een borgingsdocument waarin beschreven staat hoe de vve er op de locatie uitziet. De vve-coach stelt daarnaast ook een werkplan op, een (jaar-)plan waarmee de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen voortdurend verbetert.

Overkoepelende kwaliteitszorg ontbreekt echter nog. Er is nog geen systematische evaluatie van bijvoorbeeld het vve-aanbod of de wijze waarop de kinderen gevolgd worden. Ook is niet duidelijk welke (lange) termijn doelen de voorschool zichzelf heeft gesteld en vanuit welke visie/ambitie dit voortkomt.

Om die reden waarderen wij deze standaard dan ook als 'kan beter'.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Daarnaast is er bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich steeds meer bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De kwaliteitscultuur kan zich doorontwikkelen als eenmaal duidelijk is vanuit welke visie en ambitie de vve op de locatie wordt ingericht en uitgevoerd. Scholingsactiviteiten kunnen dan breder en verdieperder ingezet worden dan nu het geval is. Dit biedt ook kansen voor de intervisie met collega's van andere locaties. Met gerichtere, fundamenteelere ontwikkelingsvragen kunnen de pedagogisch medewerkers met en van elkaar leren.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Uit het gesprek dat we hadden met enkele ouders blijkt dat de voorschool hen voldoende informeert via de nieuwsbrief.

Naast deze positieve punten zien we ook een mogelijkheid voor verbetering. Wat beter kan, is dat de voorschool ouders meer gaat betrekken bij de ambities die er leven. Een mogelijkheid hiervoor zou een klankbordgroep zijn om te kunnen nagaan wat de ontwikkelingswensen van ouders zouden kunnen zijn.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Deze reactie geldt voor deze en nog twee andere, geïnspecteerde locaties.

Ontwikkelingsproces:

De inspectie van 7 mei 2019 heeft aangetoond dat de kwaliteit in het ontwikkelingsproces voldoende tot goed is gebleken. Dit bevestigt de kwaliteit en professionaliteit van onze medewerkers in de VVE groepen. Spelenderwijs zal blijven inzetten op persoonlijke coaching en scholing van de medewerkers om minimaal dit niveau te handhaven.

Ontwikkelingsresultaten voorschoolse educatie:

Met het door Spelenderwijs ontwikkelde kindvolgsysteem wordt ieder kind gevolgd in zijn totaalontwikkeling. Het systeem is echter geen volledige monitor. Op individueel niveau zijn de resultaten van twee jaar VVE goed meetbaar. Het ontbreekt momenteel aan groepsresultaten. Met de gemeente wordt onderzocht op welke wijze de groepsresultaten en opbrengsten gevolgd kunnen worden. Deze groepsresultaten dienen bij te dragen aan een passend aanbod.

Kwaliteitszorg en ambitie:

Spelenderwijs heeft haar ambities op het gebied van VVE onvoldoende helder beschreven. De visie op VVE zal verder uitgewerkt worden met de ambities op locatie en organisatieniveau. De ouders zijn de partner voor Spelenderwijs in het realiseren van een volledig VVE aanbod. Zij zullen bij het uitwerken van de ambities een actieve rol krijgen (middels bijvoorbeeld een klankbordgroep maar ook zal Spelenderwijs de mogelijkheden van VVE thuis opnieuw onderzoeken en waar mogelijk in zetten). Om de samenwerking met ouders te verbeteren wordt er tevens op organisatie niveau het "ouderbeleid VVE" ontwikkeld verder ontwikkeld. Dit beleid zal lokaal uitgewerkt worden in afstemming met het onderwijs.

Spelenderwijs gaat samen met de gemeente verder bespreken welke lange termijn doelen op het gebied van VVE gesteld worden. Deze lange termijn doelen worden vertaald naar concrete doelen op korte (jaar) termijn.

Om de kwaliteitszorg te kunnen monitoren en evalueren stelt Spelenderwijs dat allereerst de basiskwaliteit waaraan de opvang voldoet (dient te voldoen) helder beschreven te worden. In de organisatievisie geeft Spelenderwijs aan expert te zijn op het gebied van VVE. Wat hiermee bedoelt wordt en hoe deze ambitie geborgd wordt zal nader concreet uitgewerkt worden.

Bestuur stichting Spelenderwijs

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

